

ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ให้นำมาตรา 8 มาตรา 9 และมาตรา 10 มาบังคับใช้แก่การมีลิขสิทธิ์ตามมาตรา 11 หรือมาตรา 12 โดยอนุโลม กล่าวคือหากมีการจ้างโดยเอกชนให้ดัดแปลงหรือรวบรวมหรือประกอบเข้ากันตามมาตรา 11 หรือ 12 แล้วแต่กรณี ให้นำมาตรา 8 ซึ่งกำหนดเงื่อนไขการมีลิขสิทธิ์ของผู้สร้างสรรค์สำหรับกรณีมาตรา 9 เป็นกรณีของการรวบรวมประกอบเข้ากัน หรือดัดแปลงโดยการฐานะลูกจ้าง หรือพนักงาน หรือรับจ้างในลักษณะของการจ้างทำของตามมาตรา 10

ปัญหาที่นำมาพิจารณาก็คือ หากรัฐเป็นผู้ว่าจ้างควบคุม หรือตามคำสั่งตามมาตรา 14 ผู้ที่รวบรวมหรือประกอบเข้ากันหรือดัดแปลงตามมาตรา 11 หรือ 12 แล้วแต่กรณี ต้องอยู่ภายใต้บังคับมาตรา 8 หรือไม่

3. สิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ และสิทธิของผู้สร้างสรรค์ ตามหลักกฎหมายลิขสิทธิ์ผู้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์อาจจะไม่ใช่ผู้สร้างสรรค์เสมอไป เช่นอาจจะเป็นผู้รับโอนไม่ว่าจะเป็นการโอนโดยนิติกรรมหรือโดยผลของกฎหมาย แม้ลิขสิทธิ์จะโอนไปแล้วก็ตาม แต่ยังมีสิทธิบางประการที่ไม่โอนไปด้วย สิทธิดังกล่าวได้แก่สิทธิที่เรียกว่า ธรรมสิทธิ (Moral right) ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 อันเป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้สร้างสรรค์ดังนี้⁽¹⁷⁾

⁽¹⁷⁾ BCC. 1979 Art 6 bis

(1) Independently of the author's economic rights, and even after the transfer of the said rights, the author shall have the right to claim authorship of the work and to object to any distortion, mutilation or other modification of, or other derogatory action in relation to, the said work, which would be prejudicial to his honor or reputation.

(2) The rights granted to the author in accordance with the preceding paragraph shall, after his death, be maintained, at least until the expiry of the economic rights, and shall be exercisable by the persons or institutions authorized by the legislation of the country where protection is claimed. However, those countries whose legislation, at the moment of their ratification of or accession to this Act, does not provide for the protection after the death of the

“ผู้สร้างสรรค์งานอันมีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้ มีสิทธิที่จะแสดงว่าตนเป็นผู้สร้างสรรค์งานดังกล่าว และมีสิทธิที่จะห้ามมิให้ผู้รับโอนลิขสิทธิ์ หรือบุคคลอื่นใดบิดเบือน ตัดทอนตัดแปลง หรือทำโดยประการอื่นใดแก่งานนั้น จนเกิดความเสียหายต่อชื่อเสียง หรือเกียรติคุณของผู้สร้างสรรค์ และเมื่อผู้สร้างสรรค์ถึงแก่ความตาย ทายาทของผู้สร้างสรรค์มีสิทธิจะฟ้องบังคับตามสิทธิดังกล่าวได้ตลอดอายุแห่งการคุ้มครองลิขสิทธิ์ทั้งนี้ เว้นแต่จะตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่นเป็นลายลักษณ์อักษร”

สิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ สิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ที่กล่าวถึงต่อไปนี้เรียกว่า สิทธิในทางเศรษฐกิจของผู้สร้างสรรค์ ที่กฎหมายให้การคุ้มครองหรือให้สิทธิแก่เจ้าของลิขสิทธิ์ในการที่จะหาประโยชน์หรือรายได้จากงานอันมีลิขสิทธิ์ของตน แต่ตามกฎหมายลิขสิทธิ์ของไทยยังขาดสิทธิทางเศรษฐกิจอีกประเภทหนึ่ง คือ สิทธิที่จะได้ประโยชน์หรือค่าตอบแทนในการจำหน่ายช่วงในงานบางประเภท เช่น งานศิลปะ ซึ่งเรียกว่า “Droit de suite” ⁽¹⁸⁾ ส่วนสิทธิแต่ผู้เดียวของเจ้าของลิขสิทธิ์ตามกฎหมายไทย มาตรา 15 บัญญัติไว้ดังนี้

---

author of all the rights set out in the preceding paragraph may provide that some of these rights may, after his death, cease to be maintained.

(3) The means of redress for safeguarding the rights granted by this Article shall be governed by the legislation of the country where protection is claimed.

⁽¹⁸⁾ Bcc. 1979. Art 14 Ter

(1) The author, or after his death the persons or institutions authorized by national legislation, shall, with respect to original works of art and original manuscripts of writers and composers, enjoy the inalienable right to an interest in any sale of the work subsequent to the first transfer by the author of the work.

(2) The protection provided by the preceding paragraph may be claimed in a country of the Union only if legislation in the country to which the author belongs so permits, and to the extent permitted by the country where this protection is claimed.

“ภายใต้บังคับมาตรา 9 มาตรา 10 และมาตรา 14 เจ้าของลิขสิทธิ์ย่อมมี สิทธิแต่ผู้เดียวดังต่อไปนี้”

- (1) ทำซ้ำหรือดัดแปลง
- (2) เผยแพร่ต่อสาธารณชน
- (3) ให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนางานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ วัสดุทัศนวัตถุ ภาพยนตร์ และสิ่งบันทึกเสียง
- (4) ให้ประโยชน์อันเกิดจากลิขสิทธิ์แก่ผู้อื่น
- (5) อนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิตาม (1) (2) หรือ (3) โดยจะกำหนดเงื่อนไข ใดๆ ได้หรือไม่ก็ได้ แต่เงื่อนไขดังกล่าวจะกำหนดในลักษณะที่เป็นการจำกัดการแข่งขัน โดยไม่เป็นธรรมไม่ได้

การพิจารณาว่าเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง (5) จะเป็นการจำกัดการแข่งขันโดย ไม่เป็นธรรมหรือไม่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎ กระทรวง

3.1 การอนุญาต การอนุญาตให้ใช้งานอันมีลิขสิทธิ์ตามมาตรา 15(5) กฎหมายมิได้กำหนดให้ต้องทำเป็นหนังสืออย่างเช่น ข้อกำหนดเกี่ยวกับการโอน ลิขสิทธิ์ตามมาตรา 17 ลักษณะของการอนุญาตโดยทั่วไปเจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิที่จะ อนุญาตให้บุคคลหลาย ๆ คนได้ใช้สิทธิในสิทธิใด ๆ ได้พร้อมกันหรือเพิ่มเติมการ อนุญาตจากคนที่หนึ่งให้แก่คนที่สอง หรือสามได้โดยไม่จำกัดจำนวน เว้นแต่ใน หนังสืออนุญาตได้ระบุห้ามไว้ดังเช่น ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติ ลิขสิทธิ์ 2537 ดังนี้

---

(3) The procedure for collection and the amounts shall be matters for determination by national legislation.

“ในกรณีที่เจ้าของลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้ ได้อนุญาตให้ผู้ใดใช้สิทธิ ตามมาตรา 15(5) ย่อมไม่ตัดสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ที่จะอนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิ นั้นได้ด้วยเว้นแต่ในหนังสืออนุญาตได้ระบุเป็นข้อห้ามไว้”

การระบุข้อห้ามไว้ในหนังสืออนุญาต ที่จะห้ามมิให้ผู้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ อนุญาตให้บุคคลอื่นใช้สิทธิอีก การระบุข้อห้ามในหนังสืออนุญาตยังสามารถระบุ ห้ามการใช้สิทธิของผู้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในสิทธิที่ได้อนุญาตไปแล้วได้ด้วย ทำให้การ อนุญาตให้ใช้สิทธิในกฎหมายลิขสิทธิ์มีรูปแบบการอนุญาตอยู่ 3 แบบ กล่าวคือ

3.1.1 การอนุญาตโดยทั่วไป การอนุญาตในลักษณะนี้ถือเป็นการ อนุญาตที่ไม่ตัดสิทธิเจ้าของลิขสิทธิ์ที่จะอนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิที่เคยอนุญาตไปแล้ว ใช้ได้อีก และเจ้าของลิขสิทธิ์ก็มีสิทธิที่ใช้งานนั้นได้ด้วย

3.1.2 การอนุญาตให้แต่ผู้เดียว หมายถึงการอนุญาตที่ห้ามมิให้ผู้ เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์อนุญาตให้แก่บุคคลอื่นใช้สิทธินั้นได้อีก แต่ไม่ห้ามผู้เป็นเจ้าของ ลิขสิทธิ์ที่จะใช้สิทธิดังกล่าวที่ได้อนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิไปแล้ว

3.1.3 การอนุญาตให้แต่ผู้เดียวโดยเด็ดขาด หมายถึงรูปแบบหรือ ลักษณะการอนุญาตที่กำหนดข้อห้ามไว้ในหนังสืออนุญาต ที่ห้ามเจ้าของลิขสิทธิ์ที่ได้ อนุญาตไปแล้วใช้สิทธินั้น ตลอดจนห้ามมิให้เจ้าของลิขสิทธิ์อนุญาตให้บุคคลอื่นใช้ สิทธินั้นอีก

การอนุญาตให้แต่ผู้เดียวโดยเด็ดขาดนี้ผู้ได้รับอนุญาตอาจมีสถานภาพเหมือน เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์หากเป็นการอนุญาตให้ใช้สิทธิทุกสิทธิที่ประกอบขึ้นเป็นลิขสิทธิ์ อันเป็นสิทธิแต่ผู้เดียวของเจ้าของลิขสิทธิ์ และเป็นการอนุญาตให้ตลอดอายุการคุ้ม ครองลิขสิทธิ์ ซึ่งมีผลเท่ากับเจ้าของลิขสิทธิ์ถูกห้ามโดยข้อห้ามในสัญญาอนุญาตมิ ให้ใช้สิทธิต่าง ๆ เหล่านั้นได้อีก

การอนุญาตให้ใช้สิทธิตามมาตรา 15(5) นี้ ผู้อนุญาตอาจจะอนุญาตบาง สิทธิก็ได้ และการอนุญาตนั้นอาจจะอนุญาตให้ใช้สิทธิในระยะเวลาหนึ่ง เช่น 3 ปี